

הזכות לפדות ימי מחלה שלא נוצלו

מאת: הילה פורת, עו"ד*

תמי פוטרה מעבודתה כמרכזנית בחברת תוכנה, עקב צמצומים. מעסיקה הודיע לה כי ישלם לה פיצויי פיטורים, תמורת הודעה מוקדמת, פדיון ימי חופשה שלא נוצלו על ידה ודמי הבראה. לטענת תמי, עומדים לזכותה ימי מחלה רבים שטרם ניצלה, ולדעתה על המעביד לפדות לה גם אותם. האם זכות זו מוקנית לה מכוח דיני העבודה?

תשובה

חוק דמי מחלה, תשל"ו-1976, אינו מקנה לעובד בעת סיומם של יחסי עובד מעביד את הזכות לפדיון ימי מחלה שלא ניצל בתקופת עבודתו, בניגוד לחוק חופשה שנתית, תשי"א-1951, למשל, הקובע זכות זו במפורש. עפ"י החוק, הזכאות של עובד לדמי מחלה קיימת רק במהלך קיומם של יחסי עובד מעביד. לעתים, הסכם קיבוצי / צו הרחבה / חוזה אישי או נוהג במקום העבודה מעניק לעובד זכות לפיצוי כספי בגין ימי מחלה שלא נוצלו בתום יחסי העבודה.

דוגמא לכך ניתן למצוא בתקנון שירות עובדי המדינה (תקשי"ר), הקובע כי עובד שפרש משירות המדינה (בנסיבות מסוימות, למשל פרישה לקצבה או פטירה), ישולם לו או לשאיריו פיצוי בעד ימי חופשת המחלה שלא נוצלו, העומדים לזכותו בתאריך פרישתו, בתנאים המפורטים בו.

במקרה שהעובד אכן זכאי לפדיון ימי מחלה שלא נוצלו, כאמור לעיל:

1. באשר לחיוב בדמי ביטוח לאומי:

מאחר שרכיב פדיון ימי המחלה שלא נוצלו משתלם לעובד לאחר שנותקו יחסי עובד-מעביד, והמדובר בפיצוי כספי עקב ניתוק יחסי עובד-מעביד ולא בשכר עבודה, הרי שעל רכיב זה אין חובה לשלם דמי ביטוח לאומי.

2. באשר לחיוב במס הכנסה:

רואים ברכיב הפיצוי עבור ימי מחלה שלא נוצלו, כתשלום המתקבל ע"י העובד בעקבות פרישתו מעבודה וכחלק ממענק הפרישה. על כן, רכיב פדיון ימי המחלה שלא נוצלו יהיה פטור ממס בגבולות הפטור הקבוע בסעיף 9(א7) לפקודת מס הכנסה.

* המאמר לקוח מתוך [המהדורה החדשה של הספר דיני עבודה המדריך המלא](#) (הילה פורת, עו"ד), אשר יצא לאור בסוף חודש דצמבר 2012. המהדורה החדשה כוללת התייחסות מפורטת לחידושים בתחום דיני העבודה (כולל החוק החדש להגברת האכיפה). הספר ערוך לפי נושאים (כולל תוכן עניינים מפורט) ומהווה כלי עבודה מעשי ומקצועי לעוסקים בתחום דיני העבודה והשכר. עו"ד הילה פורת, מנהלת ובעלת משרד עורכי דין הילה פורת ושות' המתמחה במתן שירותים משפטיים מגוונים למעסיקים בתחום דיני העבודה, מנהלת הפורטל "עולם העבודה" ומחברת הספרים: "דיני עבודה – המדריך המלא" ו-"הסכמים, מסמכים וטפסים בדיני עבודה".